

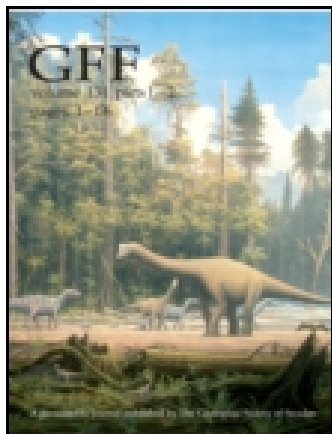
This article was downloaded by: [Purdue University]

On: 20 January 2015, At: 18:06

Publisher: Taylor & Francis

Informa Ltd Registered in England and Wales Registered Number: 1072954

Registered office: Mortimer House, 37-41 Mortimer Street, London W1T 3JH, UK

Geologiska Föreningen i Stockholm Förhandlingar

Publication details, including instructions for
authors and subscription information:

<http://www.tandfonline.com/loi/sgff19>

H. Rosenbusch

H. Bäckström

Published online: 06 Jan 2010.

To cite this article: H. Bäckström (1914) H. Rosenbusch, *Geologiska Föreningen i Stockholm Förhandlingar*, 36:5, 377-380, DOI: [10.1080/11035891409443500](https://doi.org/10.1080/11035891409443500)

To link to this article: <http://dx.doi.org/10.1080/11035891409443500>

PLEASE SCROLL DOWN FOR ARTICLE

Taylor & Francis makes every effort to ensure the accuracy of all the information (the "Content") contained in the publications on our platform. However, Taylor & Francis, our agents, and our licensors make no representations or warranties whatsoever as to the accuracy, completeness, or suitability for any purpose of the Content. Any opinions and views expressed in this publication are the opinions and views of the authors, and are not the views of or endorsed by Taylor & Francis. The accuracy of the Content should not be relied upon and should be independently verified with primary sources of information. Taylor and Francis shall not be liable for any losses, actions, claims, proceedings, demands, costs, expenses, damages, and other liabilities whatsoever or howsoever caused arising directly or indirectly in connection with, in relation to or arising out of the use of the Content.

This article may be used for research, teaching, and private study purposes. Any substantial or systematic reproduction, redistribution, reselling, loan, sub-licensing, systematic supply, or distribution in any form to anyone is

expressly forbidden. Terms & Conditions of access and use can be found at
<http://www.tandfonline.com/page/terms-and-conditions>

H. Rosenbusch.

(Omkring år 1890.)

Den 20 januari i år afled i Heidelberg Geologiska Föreningens korresponderande ledamot, geheimerådet professor H. ROSENBUSCH.

HARRY ROSENBUSCH föddes den 24 juni 1836 i Einbeck i dåvarande konungariket Hannover. Efter aflagd studentexamen

inskrefs han vid universitetet i Göttingen och ägnade sig där åt filologiska och filosofiska studier. Redan 1857 måste han emellertid af ekonomiska skäl afbryta universitetsstudierna och antog då en plats som informator hos en i Brasilien bosatt portugisisk familj. Fem år senare återvände han till Europa, nu åtföljd af sina disciplar, och bosatte sig för deras uppfostran först i Freiburg i Baden, sedan i Heidelberg. Jag vet ej om omsvängningen skett redan i Brasilien eller inträffar först efter öfverflyttningen till Sydtyskland, men nu vändes hans håg från filologien till naturvetenskaperna. Han arbetar på BUNSENS laboratorium och gör väl här sin första bekant-skap med den mikroskopiska bergartslärans då genom SORBY, VOGELSGÄNG, ZIRKEL just öppnade vidder, hvilkas utforsknings sedan skulle blifva hans lifsgärning. 1868 tar han doktord-graden i Freiburg och blir samma år docent där. Nu följa några år af trängna studier öfver de bergartsbildande mineralens mikroskopiska — även mikrokemiska — karaktäristika, hvilka resultera i hans »Mikroskopische Physiographie der petrographisch wichtigen Mineralien», publicerad i maj 1873, alltså ungefär samtidigt med ZIRKELS »Die mikroskopische Beschaffenheit der Mineralien und Gesteine», hvars förord är dateradt i juli 1873.

Samma år kallades han till professor vid det nyinrättade universitetet i Strassburg och medarbetare vid Elsass-Lothringens geologiska undersökning. Från Strassburg-tiden daterar sig hans berömda monografi öfver Steiger-skiffrarnas kontakt-metamorfose. Redan 1878 öfverflyttade han till universitetet i Heidelberg, vid hvilket han sedan verkade till sin afgång 1908. Åren 1888—1907 var han jämväl chef för Badens geologiska undersökning.

Med ROSENBUSCH har åter en af den moderna petrografiens grundläggare gått hädan. Ungefär jämnårig med ZIRKEL och TÖRNEBOHM, kom han in på sitt blifvande arbetsfält medan vetenskapen ännu var helt ung: så godt som allt återstod att göra. I detta pionjärarbete deltog ROSENBUSCH på det verksam-

maste, men hans förnämsta uppgift blef dock att ordna och kritiskt behandla det af honom själf och andra hopbragta stoffet. Den år 1879 utgifna Mikr. Physiographie der Mineralien följdes 1877 af Mikr. Physiographie der massigen Gesteine. Tre nya upplagor — helt eller delvis omskrifna — af dessa verk ha sedan utkommit, i hvilka ROSENBUSCH nedlagt sin enastående kännedom om bergarterna, förvärfvad icke blott genom andras beskrifningar utan äfven genom egen undersökning af det från alla världens hörn till honom af forna lärjungar och vänner insända materialet. Här må äfven erinras om hans i flere upplagor utgångna »Elemente der Gesteinslehre». Smärre afhandlingar har ROSENBUSCH publicerat jämförelsevis få — naturligt nog, då han haft tillfälle att omedelbart in-arbeta sina arbetsresultat i sina stora sammelvärk.

Man skulle kunna tro, att ROSENBUSCH, hvars verksamhet så öfvervägande var knuten till laboratoriet och skrifbordet, skulle vara hvad man på tyska kallar en »Scherben-Petrograph». Detta var dock långt ifrån fallet. Det är tvärtom karaktäristiskt för hans syn på petrografen, att han alltid sökt anlägga geologiska synpunkter: bakom bergartens mineralsammansättning och struktur i främsta rummet sökt dess bildningshistoria. Så hans hufvudindelning af eruptivbergarterna i djupbergarter och ytbergarter, hans uppställande af de speciella gångbergarternas typ — för att taga ett par exempel.

Här är icke platsen att ingå på en detaljerad analys af ROSENBUSCHS insatser i den petrografiska vetenskapen,¹⁾ jag skall däremot något beröra en annan sida af ROSENBUSCHS lifsgärning, hvilken säkerligen icke är den minst viktiga, nämligen hans omfattande lärareverksamhet. ROSENBUSCH var icke blott en utmärkt föreläsare, som åt sitt föredrag gaf både ett väckande innehåll och en förträfflig form,

¹⁾ Goda och utförliga biografier hafva publicerats af L. MILCH i Zeitschrift der deutschen Geologischen Gesellschaft 1914, sid. 129—161, och af E. A. WÜLFING dels i Sitzungsberichte der Heidelberger Akademie der Wissenschaften 1914 N:o 8, dels i Centralblatt für Mineralogie etc. 1914, sid. 289—299.

han gaf sig äfven rundlig tid att under de personliga samtalen med sina lärjungar på institutet med råd och dåd bistå dem i deras studier och med dem diskutera de aktuella frågorna i sin vetenskap. Till Heidelberg strömmade därför också lärjungar från alla länder — kanske jämförelsevis minst från Tyskland med dess många rivaliserande centra — särskildt voro amerikanarna talrika, men äfven många skandinaver hafva studerat hos ROSENBUSCH. Bland dessa erinrar jag mig: BRÜGGER (redan under Strassburg-tiden), SEDERHOLM, RAMSAY, HACKMAN, FROSTERUS, BÄCKSTRÖM (i början af 1890-talet), K. JOHANSSON (i midten af 1890-talet), vidare WAHL, QUENSEL, LOOSTRÖM och ZENZÉN.

I tacksamt minne bevara nog alla dessa hans vänliga intresse för deras arbeten och deras personer icke blott under studietiden utan äfven under en efterföljande, i många fall liflig korrespondens.

ROSENBUSCHS öfverlägsna personlighet, hans rika erfarenhet och hans af stark personlig öfvertygelse präglade bevisföring voro starka nog att öfvertyga hans lärjungar om att hans syn på de petrografiska problemen dock i stort sedt var den riktiga, om de än — och de voro ju oftast män med erfarenhet och vetenskaplig träning, redan innan de blefvo hans lärjungar — tillfullo insågo att ROSENBUSCH i många fall skematiserat väl mycket. Det föll sig därför naturligt för dem att genom utvidgningar eller modifikationer af det ROSENBUSCH'ska åskådningssättet söka *däruti inordna* de af dem redan kända eller senare framkommande, däremot i någon mån stridande iakttagelser, hvilka ROSENBUSCHS motståndare sökte använda för att kullkasta hela hans lärosystem. På så sätt har ROSENBUSCH bildat *skola* så som ingen af hans generation inom hans vetenskap gjort det, och därför skall han minnas icke blott såsom den store samlaren af material för den petrografiska byggna- den, utan äfven som en af dess främste arkitekter.

H. B.